

ВЕЧІРНІ ВВІСТІ

16-17(604-605),
23 квітня – 5 травня 2019 р.

**ВІД ФІНІШУ ДО СТАРТУ:
ЧИ ВІДБУДЕТЬСЯ
ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ РАДИ?**

стор 3

**ПАЛИВНЕ ЕМБАРГО —
РОСІЯ ПІДСУНУЛА НАМ
ЧЕРГОВУ СВИНЮ**

стор 5

**ПОКАРЕННЯ ЗА КОРУПЦІЮ,
АБО ПОСАДОЮ
НЕ ПРИКРИЄШЯ**

стор 6

Ще кілька місяців тому жоден експерт-оракул не міг передбачити, що шостим президентом України стане комік Володимир Зеленський. Та й, у принципі, прізвище шоумена почало з'являтися в різноманітних соціопитуваннях скоріше як протиставлення тоді ймовірному кандидату Святославу Вакарчуку, якого активно сватали у політику. Та фронтмен «Океану Ельзи» не ризикнув, хоч і довго загравав із публікою. А Зеленський за кілька хвилин до нового 2019 року заявив про свій намір балотуватися.

Це було ефектно. Однак багато кому все одно здавалося, що це все жарт... До останнього моменту. Ні, не жарт, а вирок системі, як сказав сам Зеленський. І з цим не можна сперечатися. Володимир Зеленський зібрав дуже багато протестних голосів втомлених виборців. Тож йому треба про це пам'ятати кожну хвилину у наступні п'ять років!

ЧЕСНІ ВИБОРИ, АЛЕ БРУДНА КАМΠΑНІЯ

Усі спостерігачі, українські й міжнародні, констатували в унісон, що президентські вибори в Україні пройшли чесно та демократично, без вагомих порушень, які б впливали на результат волевиявлення. Так, порушення були, але не глобальні. Для прикладу, сам Володимир Зеленський, проголосувавши на дільниці, взяв та й показав свій бюлетень журналістам. А це заборонено законом. Тож новоспечений політик був негайно оштрафований. Також одна жіночка напідпитку в Кривому Розі намагалася з'їсти бюлетень. А на Київщині чоловік отримав бюлетень, вийшов із дільниці й кинувся тікати на велосипеді... Одним словом, сміх і гріх.

От тільки нині вже мало хто говорить про те, що ця президентська кампанія була страшенно брудною. Так, перед першим туром тонни багна виливалися на лідера «Батьківщини» Юлію Тимошенко. Ну а після оголошення результатів увесь потік був спрямований вже на Володимира Зеленського. Тут вам і сотні бридких постів та фотожаб у соціальних мережах, і газети без вихідних даних, в яких кандидата виставляли як вселенське зло, й навіть відеоролик, в якому Зеленського збивав вантажівка... От тільки замовники так і не зрозуміли, що чорні технології в наших реаліях вже не ефективні... Українці наїлися бруду за усі роки незалежності та усі виборчі кампанії. Та й гра на страху не вдалася. Штаб гаранта переграв сам себе, лякаючи виборців, що якщо не Порошенко, то Путін... Білборди з обличчями двох президентів зіграли з кандидатом злий жарт, бо це вже було за межею здорового глузду та порядності. Ми й так занадто нажахані життям, щоб нас ще більше налаштувати на негатив.

А ще в ніч напередодні виборів відбулось дивне судово засідання. Так, спостерігач за виборами в окрузі №221 (Київ) від ГО «Українська асоціація акціонерів» Андрій Хилько подав до Шосто-го апеляційного адміністративного суду Києва

ВОЛОДИМИР
ЗЕЛЕНСЬКИЙ

73,22%

ПЕТРО
ПОРОШЕНКО

24,46%

Дані ЦВК за результатами опрацювання 99,7% протоколів

ШОСТИЙ ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ — ВИРОК СИСТЕМІ

У НАС БІЛЬШЕ НЕМАЄ ЧАСУ НА ЕКСПЕРИМЕНТИ, РОЗКАЧКУ ТА ПУСТІ ОБІЦЯНКИ. ЧАС СТАВАТИ ДО РОБОТИ, ВАЖКОЇ І КРОПІТКОЇ. ТА ЦЕ ВСЕ БУДЕ ПІСЛЯ ІНАВГУРАЦІЇ. НИНІ Ж ПОТРІБНО ТЕРМІНОВО ЗАГАСИТИ ПОЖЕЖУ НЕНАВИСТІ, ЯКА ВИРУЄ В ЧАСТИНІ СУСПІЛЬСТВА. ПОРАЗКИ ТРЕБА СПРИЙМАТИ МУЖНЬО. І ЙТИ ДАЛІ. БО ЖИТТЯ ТРИВАЄ НАВІТЬ ПІСЛЯ ВИБОРІВ!

позов про підкуп виборців і вимагав скасувати рішення ЦВК №153 від 30 січня 2019 року про реєстрацію кандидата Володимира Зеленського. З точки зору букви закону, і це суд потім підтвердив, підстав для таких радикальних дій не було аж ніяких. Втім, у повітрі зависла тривога. Ми ж знаємо, що наші суди можуть. Та все скінчилося законним рішенням.

«ВАМ НЕ СОРОМНО?»

Насправді перед волевиявленням вся країна дійсно чекала дебатів двох претендентів на посаду глави

держави. Володимир Зеленський взяв ініціативу на себе й запросив гаранта на дебати на НСК «Олімпійський» 19 квітня. Мовляв, це буде відкрито, перед усім народом. Петро Порошенко погодився, сказавши: «Стадіон так стадіон».

Нагадаємо, що в 2014 році Петро Порошенко не захотів дебатовати з Юлією Тимошенко, мовляв, не хоче влаштовувати собачі бої, коли в Україні йде війна. Нині ж був тільки за.

Більш того, ще чинному президенту було мало одних дебатів, тож він ходив по різноманітних ефірах й раз

у раз запрошував туди свого конкурента. Порошенко навіть на стадіон прийшов... тільки 14 квітня, а не 19-го, як пропонував конкурент. Однак Зеленський був невблаганний щодо кінцевої дати.

Чесно кажучи, здавалося, що дебати на «Олімпійському» не відбудуться. Сторони до останнього не могли домовитися... А питань треба було вирішити чимало: як ділити запрошення, хто буде модератором, скільки буде сцен, який буде регламент...

(Закінчення на стор. 2)

4 820097 141002 7

ВСЕУКРАЇНЬСКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETAVV.COM

Рекомендована ціна
5 гривень

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Ну і, звісно, не можна оминати увагою історію з аналізами... Петро Порошенко зголосився пройти тести, як це запропонував Володимир Зеленський. Ну, в принципі, нічого поганого в цьому немає: країна має знати, кого обирає. От тільки потім почався якийсь цирк на дроті із лабораторіями, результатами, звинуваченнями у їхній недостовірності... Тож за пропозицією Володимира Кличка Петро Порошенко перезддав аналізи у VADA — Добровільній антидопінговій асоціації (не плутати із WADA — Всесвітнім антидопінговим агентством). До речі, цих результатів країна так і не дочекалася... Та вже і не потрібно.

Однак повернімося до самих дебатів. Вони відбулися, і це було шоу, варте уваги: ніхто й подумати не міг, що дійство стане настільки яскравим. Хто би що не говорив (боти, прихильники та фанати все одно залишилися при своїй думці), та якщо проаналізувати перебіг дебатів неупереджено, то перемога була саме за Володимиром Зеленським.

Чинний глава держави — надто досвідчений оратор. У деяких моментах йому дійсно немає рівних. Для прикладу, мало хто зможе так невтомно промовляти одні й ті самі мантри на кожному ефірі. А перед виборами гарант, здається, вирішив обійти усі можливі канали. Інколи вже й телевизор було вмикати лячно. Однак нічого нового президент так і не сказав, окрім хіба що кількох свіжих обіцянок... Та вже було запізно. Однак Порошенко все ще марив про перемогу. Для початку на дебатах. Він гадав, що зможе подавити опонента своїм досвідом та авторитетом. І помилився... Професійний гравець у КВК та актор «Кварталу 95» розбив його щент. Тож це була розплата за самовпевненість.

Насправді Володимир Зеленський дуже довго готувався до цього словесного двобою. Його запитання та відповіді вже

Шостий президент України — ВИРОК СИСТЕМІ

УКРАЇНЦІ НАЇЛИСЯ БРУДУ ЗА УСІ РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ Й УСІ ВИБОРЧІ КАМΠΑЇ. ТА Й ГРА НА СТРАХУ НЕ ВДАЛАСЯ. ШТАБ ГАРАНТА ПЕРЕГРАВ САМ СЕБЕ, ЛЯКАЮЧИ ВИБОРЦІВ, ЩО ЯКЩО НЕ ПОРОШЕНКО, ТО ПУТІН... БІЛБОРДИ З ОБЛИЧЧЯМИ ДВОХ ПРЕЗИДЕНТІВ ЗІГРАЛИ З КАНДИДАТОМ ЗЛИЙ ЖАРТ, БО ЦЕ ВЖЕ БУЛО ЗА МЕЖЕЮ ЗДОРОВОГО ГЛУЗДУ ТА ПОРЯДНОСТІ

розібрали на цитати: «Я не ваш опонент, я ваш вирок», «Вам не соромно?», «Краще бути котом у мішку, ніж вовком в овечій шкурі», «Чому ваші соратники досі мають по дві руки?», «Ви назвали мене обгорткою — ви в цьому професіонал, вам видніше...» Порошенко ж заводив старі пісні й зривався на істеричний крик. Не треба так, це ж шкідливо для здоров'я.

НІ ОБІЦЯНОК, НІ ПРОБАЧЕНЬ

Правду кажучи, ще за кілька днів до другого туру стало абсолютно зрозуміло, хто насправді переможе. Соціологи показали, що Володимир Зеленський випереджає чинного президента трохи менше ніж у три рази. Потім ці цифри практично підтвердили екзит-поли. А згодом вже з'явилися офіційні результати Центральної виборчої комісії. Порошенко визнав перемогу конкурента й

навіть привітав його по телефону, запропонувавши в разі чого допомогу. Ну, певно, вже забув про усі страшилики «якщо не Порошенко, то Путін».

І насправді це був старт його парламентської кампанії. Наразі Петро Порошенко має підтримувати вогонь й збити усе, щоб його політична сила увійшла до парламенту та мала там пристойне представництво. А буде це не так легко. Частина експертів вже кинулись співати дифирамби гаранту, мовляв, БПП має хороший старт із 25%. Та це не зовсім так. Вірніше, зовсім не так. Бо ж ми говоримо про другий тур, у якому Порошенку відійшли голоси інших кандидатів із першого туру. Та й рейтинг партії не завжди тотожний рейтингу лідера. Окрім того, до осені (якщо вибори пройдуть за планом) дуже багато усього зміниться. І ми можемо побачити зовсім інші політичні

розклади, аніж спостерігаємо нині. І багато чого залежатиме від самого Зеленського: як він себе покаже, стільки й набере його «Слуга народу», і зрозуміло, що це позначиться на загальній картині електоральної підтримки.

Та повернімося до переможця виборів. Володимир Зеленський має найвищу підтримку серед усіх новообраних президентів за усі роки незалежності — 73,22% (на момент здачі номеру). До того ж він практично об'єднав усю країну, програвши Порошенку лише Львівську область. Це просто неймовірна підтримка, а значить і відповідальність! І це найголовніше.

З чого почне новообраний президент? За словами спікера виборчого штабу Володимира Зеленського Дмитра Разумкова, це будуть закони про імпичмент президента та зняття депутатської недоторканності. Власне, саме це і обіцяв ще кандидат Зеленський. Тож чекаємо з нетерпінням.

На брифінгу після оголошення результатів екзит-полів Володимир Зеленський заявив, що вважає завданням № 1 для себе повернути всіх військовополонених та солдатів з війни. Для припинення війни на Донбасі він має намір діяти у «нормандському форматі» і перезавантажити мінський процес. Також він натякнув на те, що тут можливі кадрові зміни. Медведчук на вихід?..

Окрім того, Зеленський сказав, що хотів би перенести Адміністрацію президента у інше місце та організувати скромний офіс глави держави. А ще хотів би відмовитись від кортежів.

Водночас він наразі не готовий назвати прізвища тих людей, яких буде призначати на посади за своїми квотами.

ДО РЕЧІ

Висока підтримка — шалена відповідальність

Кандидат на посаду президента України Володимир Зеленський отримав найбільшу підтримку серед виборців за усі роки незалежності — 73,22%.

Нагадаємо, що Леонід Кравчук на президентських виборах, що відбулися в 1991 році, отримав 61,6%. Далі на позачергових виборах 1994 року переміг Леонід Кучма із результатом 52,14%. Через п'ять років він переміг удруге і набрав 56,25%. Третій президент України Віктор Ющенко у так званому третьому турі виборів 2004 року взяв 51,99%. Найменшу підтримку за усю історію мав Віктор Янукович, обраний главою держави у 2010 році, — 48,95%. На позачергових виборах президента в 2014 році у першому турі за Петра Порошенка проголосувало 54,7% виборців.

Певно, тому, що кандидатів поки що немає. Бо ж Зеленський обіцяв представити команду до 19 квітня. Натомість показав лише своїх радників-експертів. Нині ж Зеленський тільки натякнув на відставку Юрія Луценка, сказавши, що той належить до старої команди, а «ми будемо призначати нових людей». І тут треба б допомогти Юрію Віталійовичу визначитись. То він хотів залишити свій пост ще пару років тому, потім говорив, що піде після виборів, а потім знову передумав...

Сподівання українців на Володимира Зеленського дійсно великі, інакше він би не отримав таку шалену підтримку.

«Я не політик. Зовсім не політик. Проста людина. Яка прийшла златати цю систему. Я результат ваших помилок і обіцянок», — сказав Порошенку Зеленський на дебатах 19 квітня.

Після оголошення екзит-полів він заявив, що не підведе Україну. Хочеться вірити в те, що йому вдасться демонтувати стару систему управління державою. Та Зеленський — не Голбородько... Хоча й кіношному персонажу вдалося не все і не одразу. І взагалі нам стільки усього обіцяли, і не тільки останні п'ять років... Тож уважно слідкуємо за подіями, ініціативами та призначеннями.

У нас більше немає часу на експерименти, розкачку та пуміти обіцянки. Час ставати до роботи, важкої і кропіткої. Та це все буде після інавгурації. Нині ж потрібно терміново загасити пожежу ненависті, яка вирує в частині суспільства. Поразки треба сприймати мужньо. І йти далі. Бо життя триває навіть після виборів!

Анна СПІВАК

КОНТЕКСТ

Зеленський переміг у двадцяти трьох областях, Порошенко — в одному регіоні

У першому турі президентських виборів Володимир Зеленський отримав 30,24% (5 714 034 голоси). Шоумен переміг у дев'ятнадцяти областях та місті Києві. Натомість Петро Порошенко набрав 15,95% (3 014 609) та «взяв» дві області — Львівську та Тернопільську. Та у другому турі розрив між претендентами на посаду президента значно зріс.

На момент здачі номера було пороховано понад 99% голосів і, згідно з даними Центральної виборчої комісії, Володимир Зеленський набрав 73,22% (13 498 713 голосів виборців). При цьому він переміг у 23 регіонах та в столиці України.

За Петра Порошенка проголосували 24,46% українців (4 510 530). І лише в одній області чинний гарант отримав більшість голосів — у Львівській, а от Тернопільщину він втратив. Показово, що навіть у рідній Вінницькій області Порошенко не зміг отримати перше місце. За нього там проголосували 34,68%. Натомість Володимир Зеленський взяв 63,04% голосів виборців.

Багатьох цікавила кількість недійсних бюлетенів (зіпсованих) у другому турі президентських виборів. Їх було 2,31%, тоді як у першому турі ця цифра становила 1,18%.

Явка на виборах у другому турі по Україні склала 62,09%, тоді як у першому турі — 63,53%.

Найвищою була явка на Львівщині — тут проголосували 67,34% виборців. Також активними були українці у Дніпропетровській — 65,89% та Харківській областях — 64,66%, а також місті Києві — 65,85%. Найпасивнішим було Закарпаття — тут проголосувало лише 46,38% виборців.

Під кінець президентських перегонів у політикумі знову заговорили про можливість проведення дострокових виборів до Верховної Ради. А все через те, що команда одного з кандидатів у президенти натякнула, що в разі виграшу може бути застосований так званий «секретний план» для парламенту, якщо той не буде співпрацювати з новим главою держави. Звісно, що всі подумали про розпуск ВР. Як іще можна провчити парламентарів? От тільки існують законодавчі нюанси, які можуть той самий план зламати. Та й в принципі чи доцільно зараз робити перезавантаження? У цьому і спробуємо розібратися.

Нещодавно в ексклюзивному інтерв'ю «РБК-Україна» Володимир Зеленський розповів, що в разі перемоги на виборах допускає розпуск Верховної Ради. Проте новоспечений політик усвідомлює, що може не встигнути це зробити.

«Ви ж розумієте, що є певні законодавчі терміни... Я боюся, що я не встигну. Я ламати закон не буду, порушувати закон не буду. Якщо ми встигнемо в терміни за шість місяців до наступних виборів, коли ми маємо право розпустити парламент... Будемо думати, так...» — підкреслив Зеленський.

Та що з цього приводу говорить закон? Стаття 90 Конституції України визначає: «Повноваження Верховної Ради України не можуть бути достроково припинені президентом України в останні шість місяців строку повноважень Верховної Ради України або президента України». А повноваження ВР припиняються у день відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання.

Тож рахуємо. Рада восьмого скликання почала свою роботу 27 листопада 2014 року. Чергові вибори мають відбутися 27 жовтня 2019 року. Орієнтовно нові депутати мали б присягнути через місяць. Тож вказаний в Основному Законі термін фактично спливає 27 травня 2019 року. До речі, сам Порошенко згідно із цією нормою не міг оголошувати дочасні вибори вже з осені 2018 року...

Тепер поглянемо у календар. Результати другого туру Центральної виборчої комісії має оголосити не пізніше

ВІД ФІНІШУ ДО СТАРТУ: чи відбудеться перезавантаження Ради

1 травня. Далі 4 травня протокол ЦВК опублікують у виданні «Голос України» та «Урядовий кур'єр». Це й стане офіційним оголошенням результатів президентських виборів. До 3 червня 2019 року новообраний президент повинен вступити на пост та скласти присягу на урочистому засіданні Верховної Ради України. І тут якраз і постає питання: чи встигне новообраний глава держави це зробити до 27 травня? Прогнози з цього приводу робити надто складно...

Так, стаття 90 Конституції України говорить про те, що президент має право достроково припинити повноваження ВР, якщо, зокрема, протягом одного місяця не сформовано коаліцію депутатських фракцій відповідно до статті 83 Конституції. Якщо заглибитись в історію питання, то стане зрозумілим, що коаліції «Європейська Україна» не існує з початку 2016 року! Нагадаємо, що більшість була створена 27 листопада 2014 року та налічувала 302 депутати. А от наприкінці лютого 2016 року фактично припинила своє існування, оскільки з коаліції одна за одною вийшли декілька фракцій — «Самомомич», «Батьківщина» та Радикальна партія. Та потім Блок Петра Порошенка та «Народний фронт» сколотили «більшість на двох», не маючи при цьому 226 голосів, як того вимагає Основний Закон. Тож у Петра Порошенка були усі причини розпустити пар-

ламент. Та він цього не зробив. Навіщо?.. І тому постала досить дивна ситуація, коли так звану більшість склали політсили, які вже мали дуже низьку електоральну підтримку. Втім, до 2019-го якось дотягли. Та що буде далі?

Нині, за інформацією сайту Верховної Ради, фракція «Блок Петра Порошенка» налічує 135 нардепів, «Народного фронту» — 80. Тобто загалом це 215 замість 226 депутатів. Тож формальний привід для розпуску є.

Як би не склалися обставини, виникає цілком слушне питання: а чи варто за півроку до чергових виборів робити перезавантаження? І знову звернімося до законодавства. Так, стаття 16 Закону України «Про вибори народних депутатів» визначає, що «позачергові вибори депутатів відбуваються в останню неділю шістдесятитиногого строку з дня опублікування Указу президента України про дострокове припинення повноважень ВР». До речі, виборчий процес чергових виборів триває дев'яносто днів!

Тож якщо вибори будуть оголошені наприкінці травня, то саме волевиявлення пройде наприкінці липня. І це не найкращий час, бо значна частина виборців буде у відпустках. Та й для самої агітації часу буде не так багато. Окрім того, такий поспіх може зіграти злий жарт із самим Володимиром Зеленським, бо ж навряд чи він встигне сформувати потужний виборчий список.

Насправді не так вже й важливо, будуть у нас чергові чи позачергові вибори. Головне — за якими правилами вони відбуватимуться. Якщо ми будемо обирати парламент дев'ятого скликання за змішаною системою, яка передбачає «мажоритарку», то нічого путнього із цього не вийде. І наступна Рада може виявитися навіть гіршою, аніж нинішня.

Наразі в парламенті «завис» проект Виборчого кодексу, який передбачав, зокрема, зміну виборчої системи — перехід до загальнодержавних та регіональних виборчих списків. Однак у профільному комітеті його розглядають надто повільно, й взагалі важко уявити, яким буде цей документ на кінцевому етапі. До того ж незрозуміло, як його норми можна буде імплементувати на практиці... Тож далеко не факт, що проект Виборчого кодексу депутати підтримають найближчим часом. Однак навіть якщо станеться диво, то це навряд чи врятує нас від остогидлих коаліціад та вічних торгів. І це вже якесь замкнене коло...

До речі, цікаву модель виборів пропонувала лідер «Батьківщини» Юлія Тимошенко: проводити вибори у два тури. На першому етапі серед партій, які долають прохідний бар'єр, визначаються два лідери. На другому етапі змагаються саме ці політсили, і переможець отримує більшість у парламенті. Інші партії, звичайно, можуть приєднуватися, однак така модель назавжди покінула би з підклимними торгами та поділом портфелів. Але ж чи можуть наступити парламентарі собі на горло? Звісно, що ні. Тож така ініціатива може бути розглянута тільки згодом...

Яна ДЖУНГАРОВА

ДУМКА ЕКСПЕРТА

Дострокові вибори скоротять кредит довіри

Олег СААКЯН,
політолог,
голова «Єдиного
координаційного
центру «Донбас»:

«Незважаючи на те, що є певні нормативні лазівки для оголошення дострокових парламентських виборів, майбутній президент у разі чого, скоріше за все, не встигне їх оголосити. Для цього дуже мало часу. До того ж не думаю, що Володимиру Зеленському вигідний розпуск парламенту. Я вважаю, що якби він дійсно мав такий намір, то тримав би інтригу. А так він просто посиляє певний меседж парламентарям, щоб вони підтримували його ініціативи.

Чому може бути невигідно? Поясню. Так, багато експертів апелюють до того, що нині на хвилі успіху його політична сила може мати гарне представництво у ВР. Та я вважаю, що він програє свій власний час, коли у нього є прекрасний громовідвід у вигляді парламенту та уряду. Якщо вибори пройдуть за розкладом, то Зеленський зможе, так би мовити, продовжити кредит довіри на кілька місяців, говорячи про те, що йому заважають працювати. А якщо піде на вибори зараз, то нарікати за якісь проколи не буде на кого. До того ж зараз він просто не встигне створити якісний виборчий список. А сумнівна команда вдарить по його рейтингу та тільки посилить хвилю розчарування, яка точно буде після виборів. Потрібно розуміти, що рейтинг Зеленського базується на антирейтингу Порошенка.

Як Зеленський буде співпрацювати з неслухняним парламентом? Він апелюватиме до народного гніву, й більш прості, але яскраві ініціативи будуть проходити через ВР. А от у складних питаннях домінуватиме парламент.

Вважаю, що до осені все ж не вдасться провести виборчу реформу. Тож ми отримуємо таку саму транзитну Раду. До речі, хотів би згадати про ініціативу Юлії Тимошенко щодо нової виборчої системи і двох турів, коли переможець отримує більшість, а опозиція — контроль. Ця модель досить врівноважена та могла би змінити характер сьогоденної політичної реальності на краще. Однак чекати на її втілення можна тільки в наступному скликанні».

НАСПРАВДІ НЕ ТАК ВЖЕ Й ВАЖЛИВО, БУДУТЬ У НАС ЧЕРГОВІ ЧИ ПОЗАЧЕРГОВІ ВИБОРИ. ГОЛОВНЕ — ЗА ЯКИМИ ПРАВИЛАМИ ВОНИ ВІДБУВАТИМУТЬСЯ. ЯКЩО МИ БУДЕМО ОБИРАТИ ПАРЛАМЕНТ ДЕВ'ЯТОГО СКЛИКАННЯ ЗА ЗМІШАНОЮ СИСТЕМОЮ, ЯКА ПЕРЕДБАЧАЄ «МАЖОРИТАРКУ», ТО НІЧОГО ПУТНЯГО ІЗ ЦЬОГО НЕ ВИЙДЕ

Ціна на газ є одним із найболючіших питань для українців. І хоч напередодні виборів уряд розіграв справжнє шоу з гучною назвою «Блакитне паливо може бути дешевшим», не виключено, що піар-баталія з головою НАК «Нафтогаз» можуть закінчитися традиційно — подорожчанням ресурсу з 1 травня ще на 15%.

Минулого тижня Володимир Борисович у властивій йому манері людоцентризму почувився із «любим другом» Коболєвим через те, що НАК відмовляється знизити ціну на газ для населення на 17 копійок за кубометр. Гройсман навіть погрожує голові «Нафтогазу» відставкою у разі, якщо той на цьому тижні не повідомить, що «ціна ринкова буде нижча ніж 8,55 грн за куб. м».

Обурення прем'єра здавалося дуже природним. Адже Кабмін, ухваливши 3 квітня постанову №293, начебто зробив все необхідне для того, щоб зниження газу на 17 копійок на кожному кубометрі відбулося.

Прем'єр тоді пояснив суть документа одним реченням: з 1 квітня «Нафтогаз» може встановлювати ціни, нижчі ніж 8,55 за кубометр, але в жодному разі вартість ресурсу не може бути вищою.

з боку населення через неможливість купувати дорогий ресурс. Але це, як то кажуть, лірика.

За даними компанії, зараз ринкова ціна на газ становить 6800 гривень за тисячу кубометрів, при цьому вже з урахуванням ПДВ та витрат на транспортування. Це фактично на 27 відсотків нижче ціни, зафіксованої положенням про ПСО.

іншого, режим ПСО, згідно з Меморандумом МВФ та постановою Кабміну №867, повністю скасовується з 1 травня 2020 року. Тому в нас все ще попереду, але НАК хоче отримати бажане тут і зараз. Саме тому в компанії заговорили про те, що виконуватимуть постанову №867, яка передбачає подорожчання газу з 1 травня 2019 року ще на 15% — до 9717 грн за тися-

давнім партнером. Тим більше, що поки населення спостерігає за виставою цих двох акторів, до бюджету капають грошенята, отримані від захмарних тарифів.

Також ймовірно, що уряд врешті-решт внесе зміни до постанови №293, але зниження цін на газ ми все одно не побачимо. В цьому разі у ролі лиходіїв мають виступити облгази, яким продаватимуть ресурс дешевше, а вони своєю чергою реалізовуватимуть його за старою ціною.

Головним питанням залишиться подорожчання газу до 9717 грн за тисячу кубометрів. З одного боку, це вкрай невідгідно Гройсману та Порошенку напередодні парламентських виборів. З іншого — платіжки прийдуть вже в червні, коли країну очолить новий президент. І тоді подорожчання газу асоціюватиметься саме з ним. Проте, найвірогідніше, за старою традицією уряд перенесе травневе подорожчання до осені, щоб потім підвищення стало головним боєм нового парламенту та нового Кабміну.

Аріна МАРТОВА

У «НАФТОГАЗІ» ЗАЯВЛЯЮТЬ ПРО ТЕ, ЩО ВИКОНУВАТИМУТЬ ПОСТАНОВУ №867, ЯКА ПЕРЕДБАЧАЄ ПОДОРОЖЧАННЯ ГАЗУ З 1 ТРАВНЯ 2019 РОКУ ЩЕ НА 15% — ДО 9717 ГРН ЗА ТИСЯЧУ КУБОМЕТРІВ

Але НАК, яка ще раніше заявляла про можливість зниження ціни на газ для споживачів та ТЕК через зменшення вартості ресурсу на європейських ринках («Нафтогаз» це робив не заради турботи про українців, а виключно керуючись бажанням пролобіювати скасування Положення Кабміну про покладення спеціальних обов'язків (ПСО). — Прим. авт.), включив гальма. В компанії-монополісті заявили про неможливість виконання постанови №293, адже вона протирічить діючій постанові Кабміну №867 про ПСО. І в цьому є частка істини, і це черговий доказ «професійності» чинного уряду, який у передвборчій боротьбі вирішив продемонструвати копіячане піклування про населення.

Логіка НАК зрозуміла: зараз, користуючись тим, що ціни на європейських хабах значно нижчі за вартість блакитного палива для українських споживачів, компанія-монополіст намагається передчасно перевести населення на ринкові ціни в умовах відсутності ринку й зменшення попиту

Але монополіст воліє не казати про те, що вже восени ціни на газ на світових ринках, у тому числі й на європейських хабах, підніматимуться. І тоді платіжки українців відобразатимуть ще більш захмарні цифри, ніж нині. Тому, з одного боку, постановою КМУ №293 є своєрідним стримуючим фактором підвищення тарифів. З

чу кубометрів. І це є своєрідний чи, може, навіть прямий шантаж.

Найімовірніше, Коболєв поки залишиться на посаді, хоч нова редакція статуту «Нафтогазу» дозволяє звільнити його без урахування думки Наглядової ради НАК. Адже дует Гройсман-Коболєв вже давно склався, та й гра у протистояння зручніше з

КОНТЕКСТ

Постачальники вже почали підраховувати

Не чекаючи, чим закінчиться протистояння уряду з «Нафтогазом», киян вже попередили про підвищення тарифів на опалення і гарячу воду з 1 травня 2019 року у зв'язку з можливим подорожчанням газу для населення.

Про це свідчать дані проекту тарифів, опублікованого на порталі «Київтеплоенерго».

Згідно з документом, тариф на теплову енергію для населення планують підвищити на 21,57% (з 1611,58 гривні за 1 Гкал (з ПДВ) до 1959,18 гривні за Гкал (з ПДВ). Тариф на послуги централізованого опалення для населення (за наявності квартирного (на приміщення) та/або будинкового засобів обліку теплової енергії) «Київтеплоенерго» має намір збільшити на 21,12% (з 1654,41 до 2003,81 гривні за Гкал з ПДВ).

Тарифи на послугу з гарячого водопостачання для всіх категорій споживачів у середньому збільшаться на 20,5%. За наявності рушникосушарки — з 97,89 до 117,17 гривні за 1 куб. м з ПДВ, за її відсутності — з 90,54 до 108,33 гривні за 1 куб. м з ПДВ.

Тариф на транспортування та постачання теплової енергії для всіх категорій споживачів планують збільшити на 19%: на транспортування — з 107,69 до 128,1 гривні за 1 Гкал з ПДВ, на постачання — з 4,9 до 5,84 гривні за 1 Гкал з ПДВ.

В ТЕМУ

Іван КРУЛЬКО: «Знизити тарифи лише риторикою неможливо»

Для того щоб ціна на газ знизилась, влада повинна ухвалювати відповідні управлінські рішення, а не вимагати щось від «Нафтогазу».

Таку думку висловив заступник голови партії «Батьківщина» Іван Крулько під час ефіру на телеканалі NewsOne.

За його словами, зокрема, «Батьківщина» пропонує встановити три правила.

«Перше — спрямувати весь газ українського видобутку для потреб населення, друге — знизити рентні платежі, третє — знизити рентабельність газовидобувних компаній з 300 до 30%, а також боротись із корупцією у газовій сфері», — зауважив народний депутат.

Окрім того, переконаний Іван Крулько, треба скасувати постанову Кабміну, якою встановлена ціна на газ, або ухвалити нову постанову з нижчою ціною.

«Тоді це питання можна буде вирішити. Тоді буде менше риторики та більше справ, на які так давно чекають люди», — продовжив політик.

Заступник голови партії «Батьківщина» нагадав, що на відміну від нинішньої влади Юлія Тимошенко має реальний план та політичну волю для зниження ціни на газ.

«Завдяки позову Юлії Тимошенко і майже трирічній боротьбі у судах була скасована постановою Кабміну №316, якою встановлювалось підвищення ціни на газ урядом. У суді доведено, що це було незаконно», — сказав він.

На думку Івана Крулька, свідченням тому, що у влади немає ані бажання, ані плану знижувати ціни, є, зокрема, й відповідь Міністерства енергетики, яку він днями отримав на депутатське звернення з приводу застосування коефіцієнту 0,8 на газ у Солотвино. У ній зазначено, що з 1 травня 2019 року по 31 грудня 2019 року роздрібна ціна природного газу для всіх побутових споживачів становитиме 9717 грн за тисячу кубометрів.

«Зараз настає неопалювальний сезон, і підвищення ціни не буде таким відчутним. А от що робитимуть у жовтні, коли розпочнеться опалювальний сезон і ціна зросте більш ніж на 40%, як планувалось?» — риторично підсумував заступник голови партії.

Напередодні другого туру й на тлі подорожчання автомобільного палива Росія піднесла Україні «сюрприз». Прем'єр-міністр РФ Дмитро Медведєв заявив про встановлення Росією заборони експорту продукції паливно-енергетичного комплексу, нафти, нафтопродуктів та вугілля в нашу країну. Паливне ембарго розпочне діяти з 1 червня 2019 року.

Наступного дня після заяви російського прем'єра було оприлюднено постанову № 460-25, де, власне, можна «помилуватися» переліком позицій, які заборонено ввозити в Україну. Згідно з документом, санкції поширюються на мастила та інші продукти високотемпературної перегонки кам'яновугільної смоли; на нафту сиру і сири нафтопродукти; на нафту і нафтопродукти, які отримані з бітумінозних порід; на етилен, пропілен, бутілен; на парафін, віск і кокс нафтовий; на бітумні суміші; на етан, бутан, бензол, толуол. Обмеження введені на ввезення з Росії в Україну кам'яного вугілля, бурого вугілля та вугільних брикетів; коксу та напівкоксу з кам'яного вугілля; бензину прямої перегонки; бензинів товарних; дизельного палива; пропану, бутану і скрапленого газу. Експорт цих видів енергоносіїв здійснюватиметься на підставі спеціальних дозволів, які видає міністерство економічного розвитку РФ.

Заборона імпорту з РФ, за словами Медведєва, стала відповіддю на «недружній крок» з боку Кабінету міністрів України,

ПАЛИВНЕ ЕМБАРГО — Росія підсунула нам чергову свиню

В УКРАЇНІ П'ЯТИЙ РІК ЙДЕ ВІЙНА. ДЕРЖУСТАНОВИ У ЗВІТАХ РАПОРТУЮТЬ, ЩО ТОРГОВЕЛЬНІ ЗВ'ЯЗКИ З КРАЇНОЮ-АГРЕСОРОМ МІНІМІЗОВАНІ, А З ДЕЯКИХ ПОЗИЦІЙ ВЗАГАЛІ ПРИПИНЕНІ. АЛЕ ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ЩО У 2018 РОЦІ УКРАЇНА ЗАКУПИЛА В РФ ТРОХИ БІЛЬШЕ 15 МЛН Т ВУГІЛЛЯ НА 1 МЛРД 822 МЛН 792 ДОЛАРА, ЩО СКЛАДАЄ 70,2% ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ІМПОРТУ ЦЬОГО РЕСУРСУ

який 10 квітня оновив список забороненої до ввезення в нашу країну російської продукції. До переліку потрапили формалін, карбамідо-формальдегідну концентрат, карбамідо-формальдегідні смоли, пружини для візків вантажних вагонів, електрореле для залізничної автоматики, електропровідники, а також склотара (банки для консервації, пляшки для напоїв різної ємності тощо). Таке рішення нашого уряду також стало «ответкою» на заборону РФ експортувати різні промислові

товари, в тому числі продукцію машинобудування.

Наразі до переліку санкцій з боку РФ окрім продукції ПЕК, нафти, нафтопродуктів та вугілля також увійшла продукція машинобудування, легкої промисловості, металообробки, вартість якої за минулий рік склала майже 250 мільйонів доларів.

Здавалося б, в Україні п'ятий рік йде війна. Держустанови у звітах рапортують, що торговельні зв'язки з країною-агресором мінімізовані, а з деяких

позицій взагалі припинені. Але виявляється, що не все так безхмарно. У 2018 році Україна закупила в РФ трохи більше 15 млн т вугілля на 1 млрд 822 млн 792 долара, що складає 70,2% загального обсягу імпорту цього ресурсу.

Минулого року, за даними ДФС, Україна імпортувала нафтопродуктів на 5,54 млрд доларів. Імпорт із Білорусі в грошовому вираженні становить 2,11 млрд доларів (38,1%), з Росії — 2,07 млрд доларів (37,3%), а з Литви — 570,5 млн

доларів (10,3%). З інших країн за звітний період було імпортовано нафтопродуктів на 787,3 млн доларів.

Звичайно, не варто говорити про трагедію від запровадження санкцій. Адже, за словами директора консалтингової компанії «А-95» Сергія Куяна, заміщення російського дизеля відбудеться за рахунок білоруського, морських поставок та збільшення переробки на «Укртатнафті», що в середньому призведе до зростання ціни на 1–1,5 грн. Заміщення скрапленого газу має відбутися за рахунок імпорту з Казахстану та західних країн, що також збільшить ціни на 2 грн.

Дійсно, нічого смертельного. Більше того, РФ у постанові прописує продаж ресурсу за спецдозволами, які поки що невідомо кому видаватимуться. Тим не менш паливне ембарго може вдарити не тільки по автомобілістах та аграріях, але й по нашій армії, яка також направляється російським паливом. Але чомусь після запровадження санкцій уряд терміново не зібрався, не було скликано засідання РНБО. Тільки Міністерство економічного розвитку прокоментувало дії країни-агресора, пообіцявши обговорити стан справ з іншими органами влади та розробити план дій. І все. Тиша.

Складається враження, що уряд недооцінює загрози від запровадження санкцій з боку РФ. Чи, може, навмисне затягує з рішеннями, щоб наразити на небезпеку українців, які не обрали вдруге поки що чинного президента, змушуючи народ платити за те, що влада майже нічого не робила задля забезпечення незалежності країни від РФ.

Катерина МІЦКЕВИЧ

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

«Ми на 80% залежимо від російської нафти, нафту в Росії не закуповуючи»

Геннадій РЯБЦЕВ,
експерт в енергетичній сфері:

«Багато років в Україні казали про необхідність зниження залежності від російських поставок, але по факту нічого не було зроблено. В нас досі немає довгострокових контрактів із постачальниками палива не російського походження, ми досі прив'язані до мінливого й спекулятивного газового спотового ринку, ми досі залежні від постачання продуктів, які вироблено з російської нафтосировини. Йдеться не тільки про білоруський бензин та скраплений газ. Польська продукція також вироблена з російської нафти. Литовський нафтопереробний завод «Мажейкяй», який належить польській компанії, також виробляє свою продукцію з россиrowини. От і виходить, що ми на 80% залежимо від російської нафти, нафту в Росії не закуповуючи. І всім було відомо про таку критичну залежність від нафти країни-агресора.

Але ніхто нічого не зробив задля нейтралізації цієї загрози.

Раніше РФ вже тестувала заборони на постачання енергоносіїв в Україну. Аналогічні санкції вводилися тимчасово, починаючи з 2015 року. Так країна-агресор отримувала інформацію щодо впливу припинення російських поставок енергоносіїв на нашу економіку. Судячи з усього, в Москві прекрасно знають, як вдарити нас якомога болючіше.

Тому варто було скликати засідання РНБО не за результатами окремого рішення суду першої інстанції, а з приводу запровадження Росією обмежувальних заходів щодо імпорту та вимагати від органів виконавчої влади миттєвої реакції. І мова йде не про запровадження санкцій у відповідь. Йдеться про підписання середньо- й довгострокових контрактів на постачання ресурсів, кредитування відповідних компаній під пільгові відсотки задля закупівлі санкційних продуктів.

Також потрібно невідкладно ухвалення Верховною Радою закону про створення мінімального запасу нафти й нафтопродуктів, у тому числі створення страхового запасу всіма операторами ринку, — як обов'язкові

заходи по забезпеченню нацбезпеки України».

«Вугілля може пробити діру в енергобалансі України»

Олексій КУЩ,
фінансовий експерт:

«Введення Росією санкцій напередодні виборів — це демонстрація відсутності зацікавленості в жодному з двотурових кандидатів у президенти. І те, що блокування поставок розпочнеться з літа, робиться з прицілом на передвиборчу парламентську кампанію, де Росія чітко маркуватиме політсили за принципом свій-чужий: з цими будемо домовлятися й знижувати ціни і відмінити санкції, а з цими не будемо цього робити в жодному разі.

Якби наші чиновники вели санкційну боротьбу з РФ й паралельно піклувалися про диверсифікацію ресурсів, це було б логічно. Але цього не відбувається».

Вугілля може пробити діру в енергобалансі України, адже вся теплова генерація залежить від цього ресурсу. Попри заяви про переведення ТЕЦ за-

мість антрацитів на вугілля газових груп, модернізація блоків ведеться вкрай повільно. Замість цього минулого року в нас різко збільшилися обсяги поставок вугілля з Білорусі. А ще Україна доволі щільно підсіла на нафту та нафтопродукти з Білорусі, тобто теж фактично з Росії. Думаю, що наступним кроком РФ стане намагання заблокувати поставки нафтопродуктів із Білорусі.

Тепер, найімовірніше, трейдери та спекулянти, користуючись ситуацією із введенням санкцій, намагатимуться розганяти паніку на ринку й накручувати цінові показники. На жаль, в Україні немає потужних антимонопольних структур, які б запобігли спекуляціям у такій складній момент, адже РФ вводить санкції на точі зростання споживання палива, яке зазвичай відбувається влітку. З огляду на любов наших чиновників до освоєння бюджетних коштів, скоро побачимо держпрограму для аграріїв з придбання альтернативних видів палива, щоб дати можливість кільком людям підзаробити на цьому пару-трику мільйонів гривень. Тому за умови закупівлі ресурсу з альтернативних джерел ціни на паливо виростуть не менше ніж на 10%. За умови спекулятивного фактора зростання буде ще більшим».

Директивою «ПП-2» не припинити, то хоч пригальмувати

Рада Євросоюзу ухвалила оновлену «газову» директиву, яка поширює правила Третього енергопакету не тільки на сухопутні, а й на морські газопроводи в межах територіальних вод ЄС. Зміни стосуватимуться й «Північного потоку — 2», який загрожує Україні втратою статусу транзитної держави.

Оновлення передбачають, що дія газової директиви поширюється на секції газопроводів третіх країн, де труба підключається до системи Євросоюзу. Відповідати за дотримання норм Третього енергопакету має «приймаюча сторона». Стосовно «Північного потоку — 2» — це Німеччина, яка є головним лобістом газпромівського проекту.

Зміни до директиви передбачають, що транспортуванням газу не може займатися компанія, яка видобуває й продає ресурс. Тобто «Газпрому» доведеться створювати окремого оператора, незалежність якого перевірятиме Федеральне агентство з мереж (Німеччина). Але Єврокомісія контролюватиме дотримання правил сертифікації. З урахуванням того, що ФРН є першою скрипкою ЄС, не виключено, що вона тиснутиме на євроінституції задля продавляння того чи іншого рішення. До речі, німецький регулятор також буде встановлювати конкурентні тарифи на транспортування газу.

Також змінами до директиви передбачений доступ третіх компаній до «Північного потоку — 2». Це означає, що частина потужностей газпромівського проекту має бути порожньою в очікуванні інших операторів, яких не може бути априорі через те, що газопровід напряму йде з Росії в Німеччину. Максимум зиску з цього, що «ПП-2» не запрацює на повну. Ще газопровід повинен буде працювати прозоро, в тому числі в питанні безпеки поставок.

Оновлення «газової» директиви означає, що Європа погодилася на будівництво «Північного потоку — 2», але нові умови загальмують запуск газопроводу на декілька років. Що, в принципі, дасть можливість нашій країні укласти новий транзитний контракт. Правда, невідомо, на яких умовах ми будемо транзитувати газ із РФ до ЄС ще декілька років, поки «ПП-2» не запуснуть остаточно.

Кулю не в лоб, а в шию пустив собі экс-президент Перу Алан Гарсія минулого тижня після того, як поліція намагалася його арештувати як фігуранта найбільшого за останні роки корупційного скандалу. Те, що він вкоротив собі віку, можна пов'язувати з гідністю людини, яка усвідомила свої вчинки. Але складається враження, що самогубство Гарсії пояснюється страхом перед невідворотністю покарання.

Алан Гарсія, як і чотири інші экс-президенти Перу — Альберто Фухіморі (1990–2000 роки правління), Алехандро Толедо (2001–2006), Ольянта Умала (2011–2016) та Педро Пабло Кучинські (2016–2018) — є фігурантами корупційного скандалу навколо бразильської компанії Odebrecht, яка займається будівництвом, має інтерес до хімічної, оборонної та транспортної сфери, а ще охоче роздає хабарі першим особам країн Латинської Америки, в тому числі Аргентини, Панами, Колумбії та Мексики. І, звичайно ж, Перу. Починаючи із 2004 року Odebrecht дала хабарів перуанським чиновникам на загальну суму понад 30 млн доларів.

Кожен із вищезазначених президентів отримував свій зиск від компанії. І, схоже, кожен за це поплатиться. Так, Кучинські втратив через корупційний скандал посаду

ПОКАРАННЯ ЗА КОРУПЦІЮ, або Посадою не прикриєшся

угруповання, також ув'язнена. Алан Гарсія застрелився...

Наразі пощастило тільки Алехандро Толедо, який втік до США, і влада Перу вимагає його екстрадиції. І, напевно, доб'ється. Тому є сподівання, що в країні під керівництвом Віскарри проявив корупції з кожним роком буде все менше, адже за незаконне збагачення по-справжньому карають ув'язненням, не дивлячись на високі посади фігурантів.

До речі, у сусідній із Перу Бразилії президенти також доволі часто потрапляють через корупцію за ґрати, в тому числі за «співробітництво» із Odebrecht. Мішела Темера, який залишив пост президента країни чотири місяці тому, заарештували за підозрою в корупції — він отримав хабар у розмірі 1 млн реалів (понад 260 тис. доларів) за укладення контрактів при будівництві атомної електростанції «Ан-

Сан-Паулу) від будівельної компанії OAS.

Завершити антикорупційну мандрівку Латинською Америкою можна Аргентиною, де в 2018 році було засуджено на п'ять років і десять місяців в'язниці экс-віце-президента Амадо Буду за те, що під час перебування міністром економіки він врятував від банкрутства друкарню в обмін на частку в ній. Так, він не президент, але топ-корупціонер, яких в Україні, попри купу новостворених антикорупційних органів, за ґратами ніколи не бачили.

Останнім, хоча, може, й не найкращим прикладом, коли президент країни опинився за ґратами, є Судан. Там після чотиримісячних протестів був повалений режим Омара аль-Башира, який керував країною впродовж 30 років. Перехідна військова рада Судану арештувала самого аль-Башира

якими подарунки є нормою навіть у ділових відносинах. Певною мірою навіть конфуціанська система управління суспільством, яка передбачає, що керівник будь-якого рангу має піклуватися про підлеглих, а ті — про свого боса...

Шлях боротьби з корупцією в цій країні, починаючи з 1961 року, коли в результаті військового перевороту до влади прийшов Пак Чон Хі (його вважають автором південнокорейського економічного дива. — Прим. авт.), був зовсім нелегким. Проте було бажання боротися з корупцією, і країна свого досягла. Зараз у Південній Кореї не просто ефективні антикорупційні політика й законодавство, але, найголовніше, кардинальна зміна ставлення суспільства до незаконного збагачення чи зловживання службовим становищем. Це не просто осуд — це обурення народу й вимога жорстоко покарати винного.

У передвибірчій програмі від 2014 року Петро Порошенко казав і про антикорупційну люстрацію, і про утвердження національної ідеї нетерпимості до корупції. В подальшому він під тиском західних партнерів дав старт створенню антикорупційних органів, які, на жаль, далекі від ефективності. Порошенко, в якого був величезний кредит довіри від українців, міг би стати батьком боротьби з корупцією. Натомість став тим, хто потурає їй. Тому ми не побачили ані відрубаних рук його оточення, особливо тих, хто наживався на «оборонці», ані ув'язнених надовго топ-корупціонерів.

Ми європейська країна, яка обрала шлях євроінтеграції. І, можливо, хтось скаже, що приклади латиноамериканських та азіатських країн нам не підходять. Дійсно, в країнах ЄС покарання за хабарництво та зловживання службовим становищем значно лагідніше. Проте воно є. І за ґрати потрапляють топ-чиновники та їхні родичі. Тому нам є чому почититися і в європейців. Воля народу боротися з корупцією в Україні вже є, бракує тільки волі політичної...

Олена САФОНОВА

ЗАРАЗ У ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ НЕ ПРОСТО ЕФЕКТИВНІ АНТИКОРУПЦІЙНІ ПОЛІТИКА Й ЗАКОНОДАВСТВО, АЛЕ, НАЙГОЛОВНІШЕ, КАРДИНАЛЬНА ЗМІНА СТАВЛЕННЯ СУСПІЛЬСТВА ДО НЕЗАКОННОГО ЗБАГАЧЕННЯ ЧИ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ. ЦЕ НЕ ПРОСТО ОСУД — ЦЕ ОБУРЕННЯ НАРОДУ Й ВИМОГА ЖОРСТОКО ПОКАРАТИ ВИННОГО

голови держави, подавши у відставку, щоб уникнути імпічменту.

Новий президент Мартін Віскарра пообіцяв боротися з корупцією, і, схоже, своє слово тримає. Адже экс-президентів, попри їхній статус, меч правосуддя таки карає. Кучинські та Умала були заарештовані. Правда, першого нещодавно терміново госпіталізували через погіршення стану здоров'я.

Фухіморі і раніше був засуджений на 25 років за злочини проти людяності та корупцію і вже сидить у в'язниці. І хоч Кучинські, коли був президентом, навіть помилював колегу, але суд відмінив це рішення. Тому Фухіморі продовжує відбувати покарання. До речі, його донька Кейко, яка ще на початку 2018-го була лідером опозиції і яку підозрюють у відмиванні грошей та створенні всередині партії злочинного

гра-3». Ще будучи президентом, Темера став фігурантом двох інших кримінальних справ, пов'язаних із корупцією. І тепер экс-президенту світить реальний строк. Адже одним із пріоритетів нового глави держави Жаїра Болсонару, який став у керма в січні 2019-го, є боротьба з незаконним збагаченням та зловживанням службовим становищем.

Схоже, не варто розслаблятися й попередниці Темера Ділмі Русеф, якій у 2016-му оголосили вотум недовіри у зв'язку з підозрами у корупції, в тому числі через причетність до сумнозвісної Odebrecht.

А ось майбутнє экс-президента Бразилії Луїса Інасіу Лула да Сілва (2003–2011) відоме. Він відбуває у в'язниці 13-річний строк за звинуваченням в отриманні хабара — триповерхової квартири в курортному місті Гуаружа (штат

та його братів Абдалла й Аббаса за звинуваченням у корупції. Також центробанку країни доручено перевірити всі фінансові кроки з 1 квітня 2019 року та призупинити підозрілі операції з передачі прав власності на акції. І хоч поки невідомо, чи не змінився один диктаторський режим іншим, із військовим відтінком, хочеться сподіватися, що там прапори боротьби з корупцією не використовуватимуться як інструмент політичної розправи.

А ось у Південній Кореї, здається, посада президента взагалі проклята. Тут кожен глава країни погано скінчив, а останні три були ув'язнені на чималенькі строки за корупцію. Наприклад, Пак Кин Хе засудили до 24 років в'язниці!

У Країні ранкової свіжості є багато факторів, які сприяють проявам корупції. Це й землячество, й традиції, згідно з

У світлі Брекзиту і наслідків міграційної кризи для європейської солідарності, а також приходу до влади відкрито євроскептичних і націоналістичних партій, майбутні вибори до Європарламенту можуть бути останнім шансом для європейського проекту, моментом істини.

З точки зору інститутів, ЄС являє собою безладний начерк, який, попри свій юний вік, пройшов через безліч моделей, так і не ставши втіленням жодної з них. Його називають мозаїкою, зліпленою з різних шматків, але він створив умови для політичних, економічних і юридичних звершень, які здавалися раніше неможливими.

Європейське будівництво стало сюрпризом. Воно викликало здивування філософів, істориків, економістів, юристів тощо. Що б не говорили ось уже майже 50 років, метод «маленьких кроків» довів свою ефективність. Проте сьогодні, коли Європейський союз переживає кризу у сфері ідей, проектів і конкретних звершень, умови і підтвердження потрібності інтеграції вимагають переосмислення і чіткого уявлення в новому європейському проекті. Без цього ми можемо незабаром зіткнутися з розмиванням ЄС.

Співвідношення сил в Європейському парламенті, який буде сформований після травневих виборів, визначить тон і напрямок роботи майбутнього європейського керівництва. Цілком ймовірно, що найбільш євроскептичним і популістським партіям вдасться отримати значну кількість крісел. Їх, звичайно, не вистачить для того, щоб претендувати на керівні посади в Єврокомісії, але хто знає? У будь-якому разі зміна політики Європейського

ВИБОРИ-2019 — ОСТАННІЙ ШАНС ДЛЯ ЄС?

парламенту і в цілому національних держав вимагатиме перетворень у курсі європейського будівництва. Головне питання в тому, в який бік схилиться шальки терезів.

Чому європейське будівництво поступово відійшло від своєї першої ролі, тобто від

спирається на «висококонкурентну і соціальну ринкову економіку».

Така гібридна модель породила цілу низку точок дисбалансу, які зрештою підірвали солідарність між державами і громадянами. З-поміж них варто насамперед відзначи-

загальноєвропейські інтереси, які є необхідною умовою для будь-якого політичного проекту.

Таким чином, оновлення європейського проекту має спиратися на визначення дисбалансу і його причин, переосмислення європейської еко-

Оновлення європейського проекту має спиратися на визначення дисбалансу і його причин, переосмислення європейської економічної та соціальної моделі — це необхідно для того, щоб громадяни знову побачили європейський шлях

захисту стратегічних і життєво важливих інтересів Європи і європейців? Просто тому, що цей захист вимагає досягнення консенсусу у визначенні того, що ж являє собою загальний європейський інтерес. Але економічна та соціальна модель Європейського союзу більше не базується на консенсусі. Вона є результатом компромісу 28 різних моделей і, як зазначається в статті 3 Європейського договору,

ти податковий і соціальний демпінг деяких європейських держав, які відмовляються від чесної співпраці на користь вільної конкуренції. Крім того, деяким країнам були надані поблажки, зокрема Великій Британії, Ірландії, Данії та Польщі. Виходить, що в Європі немає єдиних для всіх правил, і це створює дисбаланс і викликає відчуття несправедливості. Ще гіршим є те, що все це підірвало уявлення про

номічної та соціальної моделі — це необхідно для того, щоб громадяни знову побачили європейський шлях.

Існує лише три можливі виходи з кризи легітимності Європейського союзу: ривок у бік федералізму, загальний вихід або ж новий масштабний політичний проект з опорою на соціальну ринкову економіку, яка працює на користь населення і захищає інтереси кожного від загроз нашого

часу (масова імміграція, потепління клімату, торгова війна, енергостачання, тероризм, нова економічна криза і т.д.).

Напевно, більшість європейців (вони євроскептики, але не єврофоби) виступають саме за третій шлях: їм потрібна не «більше Європи» або «менше Європи», а їм потрібна інша Європа. Краща Європа.

Хай там як, прийти до цього нового будівництва не вийде без жертв, зіткнень і, що найголовніше, сильної політичної волі. Новий європейський проект явно не зможе увібрати в себе 28 (скоріше 27) держав із різним ставленням до співпраці і, ймовірно, повинен буде спиратися на розширені механізми партнерства (вони вже передбачаються європейськими договорами). Цей масштабний проект має збільшити податкові та соціальні системи, щоб задовольнити потребу в соціальній справедливості і знайти спільні відповіді на транснаціональні виклики.

Відмова від руху вперед і прийняття статус-кво означають неминучу поразку: суперництво між державами загострюється, і громадська думка більше не миритиметься з нинішнім станом справ. Третій шлях — це не просто варіант, а необхідність. Це великий компроміс, що відповідає масштабам викликів і завдань, які європейцям доведеться вирішити найближчими роками. Третій шлях — це шлях європейської держави, а не просто географічної Європи. Це шлях загальних європейських інтересів, шлях солідарності.

Головне питання в тому, у кого вистачить сміливості, щоб стати втіленням третього шляху?

Михайло БУШУЄВ
Deutsche Welle, Німеччина
(Матеріал публікується зі скороченнями)

Провокація Туреччини не може залишитися без відповіді

Президент Реджеп Таїп Ердоган вкотре заявив, що його план із придбання російської системи протиракетної оборони, до якого виникають питання, є «завершеною угодою», хоча США попереджали, що тим самим Росія може отримати доступ до секретної інформації протиповітряної оборони НАТО.

В умовах словесної війни, що набирає обертів, цю загрозу не варто применшувати. Російська система С-400 здатна збивати винищувачів НАТО. Крім того, очікується, що після завершення покупки Москва надаватиме Туреччині технічну підтримку. Це дозволить Росії отримати уявлення про стратегічно важливі американські технології — особливо ті, що використовуються винищувачем-невидимкою F-35, у створенні якого бере участь Туреччина.

Таке рішення не тільки небезпечне, але є згубним для самої Туреччини. США призупинили поставку обладнання для F-35 до Туреччини, попри те, що турецькі компанії повинні були виробляти деталі для літаків на суму близько 12 мільярдів доларів, а турець-

кі ВПС планували закупити приблизно сто винищувачів. Туреччина також відхилила щедрі пропозиції США щодо ракетного комплексу тієї ж категорії Patriot. Але ж у іншому разі всіх цих неприємностей можна було уникнути.

Той факт, що Ердоган взагалі вирішив прийняти російську пропозицію, пояснюється не стільки питаннями безпеки, скільки власними уявленнями президента про те, що Туреччина надто покладається на військову і економічну підтримку Заходу, а також невдоволенням критикою, яку Америка і Європа висловлюють з приводу його авторитарного правління. Ердоган — єдиний серед лідерів НАТО, який використовує войовничу антизахідну риторіку аж до звинувачень союзних

країн у спробі повалити його уряд. Очевидно, турецький президент вважає, що ці регулярні акти віроломства залишаться безкарними.

Історично Туреччина відіграє важливу роль у стримуванні найбільш серйозних загроз безпеці НАТО — російського експансіонізму та ісламського тероризму. Однак уявлення Туреччини про власну значимість завищені. Аж ніяк не будучи bastionом у протистоянні Росії, Туреччина за правління Ердогана тільки поглибила свої економічні зв'язки з Москвою, а також зміцнила співробітництво в галузі безпеки. А внесок Туреччини в боротьбу з тероризмом ніколи не виходив за рамки її власних інтересів.

Тепер НАТО має довести, що колективна безпека Альянсу важливіша за дрібні розрахунки одного його члена. Туреччина має бути відсторонена від виробничої програми F-35 — інші країни-члени радо візьмуть її частку на

себе — і щодо покупки літаків. США також повинні ввести санкції, як це було зроблено минулого року щодо Китаю, який купував російські літаки і ракетні системи.

Якщо Ердоган не схаменеться, Альянс повинен бути готовий до того, щоб знизити ступінь участі Туреччини в будь-якій спільній військовій діяльності.

Зі свого боку Ердоган має визнати, що членство в НАТО ось уже майже сім десятиліть служить військовим, політичним і економічним інтересам Туреччини. Попри свою риторіку, Ердоган, найімовірніше, розуміє, що альтернативою Альянсу є зростаюча залежність від Росії. Лідеру, який цінує свою геополітичну автономію, це навряд чи сподобається.

Bloomberg, США
(Матеріал публікується зі скороченнями)

Із літа 2017 року прихильники фентезійної багатосерійної саги «Гра престолів» чекали на фінальний восьмий сезон. І дочекалися! Тож вже 19 травня увесь світ дізнається, чим завершиться ця епічна історія й хто нарешті посяде залізний трон. Терпіння, звісно, вичерпується, тож фани серіалу складають свої прогнози. Та все ж краще дочекатися фіналу. Хоча прощатися з «Грою престолів», безумовно, буде дуже сумно...

Зйомки фінального сезону тривали понад 11 місяців: робота розпочалася в жовтні 2017 року і завершилася аж у серпні 2018-го. Знімали у різних кутках світу: в Белфасті, Дубровнику, на Канарських островах, в Андалусії тощо. До речі, зйомки ключової батальної сцени, які відбулися в Шотландії, тривали 55 днів! Для порівняння: культову «Битву бастардів» знімали усього 25 днів! Тож наразі навіть уявити важко, що ж це таке буде.

Творці серіалу довго сперечалися, скільки потрібно серій, щоб врешті поставити крапку в цій історії. Розтягувати сценарій нікому не хотілося — глядач відчує, що не вистачає матеріалу. Проте і закоротким телефільмом робити теж ніхто не бажав. Тож зійшлися на шести серіях. І все ж восьмий сезон стане найкоротшим за всю історію саги. Так, перші дві серії будуть короткими — по 54 і 58 хвилин. Ну а останні чотири епізоди в середньому триватимуть 1 годину 20 хвилин. Між іншим, творці серіалу витратили на зйомки 90 мільйонів доларів — по 15 мільйонів на серію (на епізоди в попередніх сезонах — по 10 мільйонів).

Тепер про сюжет... Це величезна таємниця. Неважко здогадатися, що не тільки актори, а й усі члени знімальної групи підписали договори про нерозголошення інформації. Тож поки що немає жодного витоку, як це вже було раніше. Однак хай там як, самі актори потро-

ху відкривають завісу таємниці. То виконавиця ролі Арії Старк Мейсі Вільямс проходила про долю своєї героїні. То словацький актор Володимир Фурдик, який зіграв роль страшного Короля Ночі, проговорився, що епічний бій, на який так чекають фанати, відбудеться раніше, аніж вони очікують.

«У третьому епізоді восьмого сезону нас чекає битва, яку творці мали намір зробити воістину історичним моментом», — цитують ЗМІ слова Фурдика.

До того ж Пітер Дінклейдж, виконавець ролі Тиріона Ланністера, в інтерв'ю Entertainment Weekly сказав щодо майбутнього фіналу: «Це буде жорстко. Якщо порівнювати з «Битвою

бастардів», то це був лише тематичний парк розваг». І от як тепер дочекається фіналу?

До речі, програмісти з Мюнхенського технічного університету створили спеціальний алгоритм, який навчився прогнозувати закінчення популярного серіалу «Гра престолів». Так, алгоритм, запущений на суперкомп'ютері, зміг видати

ГРА ЗАКІНЧУЄТЬСЯ: ХТО ЗАЙМЕ ЗАЛІЗНИЙ ТРОН?

інформацію про те, хто з героїв загине, а хто залишиться в живих до кінця серіалу з найбільшою ймовірністю. На думку комп'ютерної програми, вірогідність смерті Матері Драконів Дейнеріс Таргарієн найменша — 0,9%. Водночас 93,5% за те, що персонаж, який помре у вось-

мтим, попри все, подекуди творці серіалу вбивали головних персонажів вельми неочікувано та безжалісно. Тож, певно, не варто покладатися на комп'ютерну програму...

Звісно, глядачам вже терпець уривається — так кортить подивитися останню серію

щатися з улюбленими героями і цим фентезійним світом.

Та й самим акторам психологічно було надто складно наприкінці знімального процесу. Багато хто із виконавців головних ролей у своїх інтерв'ю ЗМІ розповідали про те, який відчували сум після закінчення роботи. Тож розтягнемо задоволення...

До речі, ще минулого року канал HBO оголосив, що незабаром «Гра престолів» може отримати приквел, також написаний Джорджем Р. Р. Мартіном. І вже влітку цього року мають розпочатися його зйомки, а прем'єра планується на 2020 рік. Проект поки що має робочу назву «Довга ніч». Головні ролі в серіалі мають зіграти Міранда Річардсон, Наомі Уоттс та Джеймі Кемпбелл Бауер. Дія серіалу відбуватиметься за тисячі років до подій, показаних у «Грі престолів», і розповідь про перехід світу від золотого століття героїв до своїх найтемніших часів. Тож чекаємо з нетерпінням!

ДУЖЕ НЕ ХОЧЕТЬСЯ, ЩОБ ЦЯ ІСТОРІЯ ЗАВЕРШУВАЛАСЬ. НАГАДАЄМО, ЩО КУЛЬТОВИЙ ТЕЛЕСЕРІАЛ «ГРА ПРЕСТОЛІВ» СТАРТУВАВ НА КАНАЛІ НВО 17 КВІТНЯ 2011 РОКУ. ТОБТО ВІСІМ РОКІВ ТОМУ! І ДУЖЕ ВАЖКО БУДЕ ПРОЩАТИСЯ З УЛЮБЛЕНИМИ ГЕРОЯМИ

мому сезону першим, — це Сір Бронн Чорноводний.

Команда дослідників використала методи, які застосовуються в аналізі медичних і страхових даних. Страхові компанії аналізують статистичні дані застрахованих осіб. Потім алгоритм обробляє ці дані і прогнозує, скільки проживе людина, а страхова компанія оцінює ризики...

улюбленого телефільму. Однак, з іншого боку, дуже не хочеться, щоб ця історія завершувалася. Нагадаємо, що культовий телесеріал «Гра престолів», заснований на циклі романів Джорджа Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я», стартував на каналі НВО 17 квітня 2011 року. Тобто вісім років тому! І дуже важко буде про-

П'ятдесят років потому: жахи на голлівудських пагорбах

Історія загибелі голлівудської актриси та дружини відомого режисера Романа Поланські Шерон Тейт п'ятдесят років тому шокувала увесь світ. Вагітну жінку і її друзів було вбито членами комуни хіпі «Сім'я» Чарлза Менсона. Півстоліття потому нас шокує фільм, який був знятий за мотивами цих страшних подій. Так, нещодавно відбулася прем'єра стрічки «Привиди Шерон Тейт», в якій розповідається про те, що актриса відчувала неминучість своєї смерті...

Переповідати сюжет картини не хочеться, бо загалом фільм дуже виснажливий та гнітючий. Зображені в ньому події просто жахають. Ми бачили чимало фільмів-трагедій, заснованих на реальних історіях, втім жодна з подібних картин не викликає такого негативу. Після перегляду стрічки глядачу неодмінно потрібна реабілітація, адже вийти з-під гіпнотичного впливу

«Привидів» надто важко. І найголовніше те, що дійсно незрозуміло: а навіщо усе це було? Яку мету переслідували творці стрічки? Що вони намагалися сказати? До того ж важко віднести цей кінопродукт до якогось жанру: це драма, містичний трилер, фільм жахів чи звичайнісінька маячня?

До речі, родичі Шерон Тейт були дуже незадоволені, що до «круглої

дати» кіношники випускають екранізацію цієї жахливої історії. Втім, команда фільму стверджує, що їхня стрічка заснована на реальних інтерв'ю Шерон Тейт. Начебто за рік до загибелі актриса розповідала про свої страши видіння. Втім, якщо так і було насправді, це аж ніяк не виправдовує режисера та сценариста Денієла Фаррандса...

Головну роль у фільмі виконала Гіларі Дафф. Ця красуня-білявка відома багатьом за невігядливими комедіями. А нині за задумом вона мала показати себе як драматична актриса. Це мав бути, так би мовити, її вихід на велику сцену... От тільки нічого путнього в Гіларі Дафф не вийшло: здається, комедії — межа її можливостей.

До слова, влітку виходить стрічка Квентіна Тарантіно під назвою «Одного разу в Голлівуді», події якої перетинаються почасті із цією жахливою історією, але рухаються трохи в іншому напрямку. І в цьому фільмі роль Шерон Тейт грає Марго Роббі. Актриса не раз тішила нас своїми відмінними кіноролями. Й вірогідно, що її робота виявиться більш цікавою. От тільки головне, щоб від цієї історії не стало гидко. Втім, Тарантіно як ніхто інший вміє балансувати на межі.

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний редактор —
Анна СПІВАК,
відповідальний секретар —
Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію
КВ №21058-10858 ПР
від 14.11.2014 р.

Редакція:
м. Київ,
бул. Лесі Українки, 26
Пишіть на адресу:
ТзОВ «Структура ІТ»,
а/с 155,
м. Київ, Україна,
04080

Засновник та видавець:
ТзОВ «Структура ІТ»
Тел.: (044) 359-04-54
e-mail: gazetavv@i.ua
Газету надруковано
ТзОВ «Мега-Поліграф»
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення №
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
Наклад
97 525 прим.
Рекомендована ціна
5 грн 00 коп.
Передплатний індекс:
49450

При використанні публікацій
посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Редакція газети «ВВ» може
не поділяти думку авторів.
Відповідальність за матеріали
у рубриці «Точка зору»
несуть автори текстів.
Відповідальність за зміст
рекламних матеріалів
несе рекламодавець.

